

STOR-STINA

— DEN LÅNGA LADPFlickAN —

DÄRTIEN VUARTESH!

PROGRAM

PRODUSERT AV:

ÅARJELHSAEMIEN
TEATERE

Kammerana

RANA
kulturskole

STOERRE, STOERRE VEARTENE

Soptsesse Christina Chatarina Larsdotteren bijre lea soptsese guktie lea jeatjahlaakan, ålkoestamme jñh aktegs årrodh. Men aaj soptsese haeliedimmien jñh nïekedassibjïre. Aaj akten nïejten bijre goh satne, mahte 2,2 meeterh guhkie, maahta sov vuerpiem gïeten sïjse vaeltedh jñh jïjtse jjeledem hammoedidh.

Aaj dihte maahta gieriesvoetem gaavnedh. Christina Chatarina veartenen gåajkoe aarhti, dihte stoerre veartene gusnie aaj satne sïjjiem åadtjoeji. Dihte lij guhkie, nïejte jñh saemie. Daate lij nåake aevhkieh men dihte åadtjoeji veartenem vuejnedh. Jñh veartene åadtjoeji satnem vuejnedh. Veartene åadtjoeji “den Långa Lappflickan”, guhkies saemienïejtem vuejnedh.

Jñh daelie aaj dijjieh, gieries vuartasjæjjah, akte bielie daehtie veartenistie.

Teateren åejvie Åarjelhsaemien teatere: Cecilia Persson

Man åvteste teaterestujtem darjodh mij aktem 200 jaepien båeries soptsesem dehtie sveerjen voeneraedtste soptsese? Christina Chatarina Larsdotter (1819-1854), mij gohtjesovvi Stor-Stina, reakasovvi Maalegisnie Noerhte-Sveerjesne. Dihte lij veartenen guhkemes saemiengujne tïjji tjïrrh.

1800-låhkoen lyjhkin almetjh jñh kreekh mah lin jeatjahlaakan, eksotihkeles jñh ij lij sïejhme mubpide vuesiehtidh. Impressarijove Wolfenstein jïjñh beetnegh dienesji gosse Stor-Stinam Stæjnam mubpide vuesiehti, mij åahpetjinie sjïdti Europesne, artistenommine “Långa Lappflickan.”

Stor-Stina aaj ïedtjem gåaskoeji medisijnen dotkiji luvnie. Dah åejjien-skuvhrie möölin, jñh dej teoriije lij dah mej åenehks åejjien-skuvhrie (dej gaskem saemieh) eah lin dan væjsehke goh dah mej guhkies åejjien-skuvhrie (europejerh).

Soptsesen tjïrrh Stor-Stinan bijre Åarjelhsaemien teatere sæjhta våajnoesvoetem jñh identiteetem digkiedidh. Guktie sïjhtebe vååjnedh? Guktie jïjtsanne jñh mubpide vuartasjibie? Teaterestujte gyhtjelassh buakta aarvoej jñh veeljemenuepiej bijre, joekoen noeri vööste stuvreme gusnie identiteete jñh våajnoesvoete Leah joekoen sÿöhtehke.

Bihkkedæjja: Mette Brantzeg.

I DEN STORE VERDEN

Fortellingen om Christina Chatarina Larsdotter (Stor-Stina) er fortellingen om å være annerledes, utenfor og ensom. Men det er også fortellingen om lengsel og drømmer. Om at en jente som hun, nesten 2,2 meter lang, kan ta skjebnen sin i hånden og form sitt eget liv. Også hun kan finne kjærlighet.

Christina Chatarina lengtet ut i verden, den store verden der også hun skulle få plass. Hun var lang, hun var jente og hun var same. Dette var dårlige odds, men hun fikk se verden. Og verden fikk se «den Långa Lappflickan».

Og nå er også dere, kjære publikum, en del av denne verden.

Teatersjef Årjelhsaemien teatere: Cecilia Persson

Hvorfor sette opp en forestilling som forteller en 200 år gammel historie fra den svenske landsbygda? Christina Chatarina Larsdotter (1819-1854), med kallenavnet Stor-Stina, ble født i Malå i Nord-Sverige. Hun var verdens lengste samekvinne gjennom tidene.

På 1800-tallet var det populært å vise fram mennesker og dyr som var annerledes, eksotiske og unormale. Impressarioen Wolfenstein tjente store penger på å vise fram Stor-Stina, og hun ble en europeisk "kjendis" med artistnavnet "Långa Lappflickan". Stor-Stina vakte også interesse blant medisinske forskere. Det ble foretatt såkalte skallemålinger, hvor man opererte med en teori om at kortskallede (heriblant samene) var mindre intelligente enn de langskallede (europeere).

Gjennom fortellingen om Stor-Stina ønsker Årjelhsaemien teatere å diskutere synlighet og identitet. Hvordan ønsker vi å framstå? Hvordan ser vi på oss selv og andre?

Forestillingen reiser spørsmål om verdier og valgmuligheter, særlig rettet mot ungdom der identitet og synlighet er spesielt aktuelt.

Regissør: Mette Brantzeg.

MANUSE/MANUS: Cecilia Persson
BÏRKKEDËJJA JÏH IDE TIL SCENOGRAFI /REGI OG IDE TIL SCENOGRAFI: Mette Brantzeg
MUSIKKE/MUSIKK: Frode Fjellheim
TJØEVKE JÏH TJØEJE/LYS OG LYD: Seweryn Czwojdrak, Eprod
JARKOESTËJJA/OVERSETTER: Eli Kappfjell og Irja Kappfjell
GÏELE-RAERNESTËJJA/SPRÅKKONSULENT: Irja Kappfjell
VAARIJOEH/KOSTYME: Kari-Britt Nilsen
KLUTTIERDËJJA/SNEKKER: Magne Jøsevoll
GUVVIE/FOTOGRAF: Bjørn Leirvik
DORJEJE ÅARJELHSAEMIE TEATERE AS/PRODUSENT ÅARJELHSAEMIE TEATERE: Leammuid Biret Rávdna
DORJEJE RANA KULTURSKOLE/PRODUSENT RANA KULTURSKOLE: Elisabeth Kulseng-Johansen

MEATAN/MED:

DORJEHTËJJA/SKUESPILLER:

Ida Løken
Valkeapää

MUSIKKERH/MUSIKER:

Anne Guri
Frøystein

MUSIKKERH/MUSIKER:

Julie Treimo

MUSIKKERH/MUSIKER:

Håvard Nyheim

LOHKEHTËJJE JÏH LEAROEKIDIE: vielie bievnesh teaterestuhthjen bijre gaavnede
Åarjelhsaemien teateren gætiesæjrosne: www.asteatere.no

FOR LÆRERE OG SKOLELEVER: mer informasjon om forestillingen finnes
på hjemmesiden til Åarjelhsaemien teatere: www.asteatere.no

SVAALHTESH/LINKER:

Rana Kulturskole: www.rana.kommune.no/Kulturskole

Åke Lundgren: www.akelundgren.se

ORDLISTE

Bætieh vuartesjh - Kom å se

Eatnemen guhkemes saemie - Verdens største same

Löövles - tung

Guhkies - lang

Iktegisth - alltid

Onne jÏh geehpes - liten og lett

Vaerie - fjell

Burhvie - mose

Gierkie - stein

Aatsolen - over

Almetjh - folk

JÏNH GÆJTØE/TUSEN TAKK:

SAEMIEDIGKIE
SAMETINGET

Nordland
FYLKESKOMMUNE

DKS
Nordland